

NPVC un Cēsu novads stiprina sadarbību sociālajā aprūpē Vecpiebalgā

NPVC un Cēsu novada pašvaldība vienojas attīstīt sadarbību sociālās aprūpes pakalpojumu paplašināšanai Vecpiebalgā.

Ceturtdien, 29. jūlijā Nacionālā psihiskās veselības centra Ilgstošās sociālās aprūpes centrā “Vecpiebalga” notika NPVC un Cēsu novada pašvaldības pārstāvju tikšanās, lai pārrunātu sadarbības iespējas, centra infrastruktūras attīstību un jaunu sociālo pakalpojumu izveidi cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem.

Nacionālo psihiskās veselības centru tikšanās laikā pārstāvēja valdes priekšsēdētāja Sandra Pūce, valdes locekles Ligita Austrupe un Anda Krauze, Ārstniecības departamenta direktore, galvenā ārste Iveta Ķiece un Ilgstošās sociālās aprūpes centra “Vecpiebalga” vadītāja Ilze Bukovska. No Cēsu novada pašvaldības tikšanās piedalījās Cēsu novada domes priekšsēdētājs Jānis Rozenbergs, domes deputāts Indriķis Putniņš un Cēsu novada Sociālā dienesta vadītāja Inga Kārklīņa.

Iespēja attīstīt grupu dzīvokļu pakalpojumu

Viens no galvenajiem sarunas jautājumiem bija centra teritorijā esošās trīsstāvu dzīvojamās ēkas turpmākā izmantošana. Ēkai nepieciešama pilnīga renovācija, tādēļ tikšanās laikā tika apspriesta iespēja kopīgi meklēt finansējumu tās atjaunošanai, tostarp izvērtējot Eiropas Savienības fondu līdzekļu piesaisti nākamajā plānošanas periodā.

Pēc ēkas renovācijas visu trīs kāpņu telpu pirmajos stāvos varētu izveidot grupu dzīvokļus cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Šāds pakalpojums būtu paredzēts cilvēkiem, kuriem ir grūtības dzīvot pilnīgi patstāvīgi, bet nav nepieciešama pastāvīga atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā.

Grupu māja jeb grupu dzīvoklis ir mājoklis, kurā cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem tiek nodrošināts individuāls atbalsts sociālo problēmu risināšanā, ikdienas prasmju attīstīšanā un patstāvīgākas dzīves veidošanā. Grupu dzīvokļa darbinieki palīdz iemītniekiem apgūt mājсаimniecības vadīšanas un pašaprūpes prasmes, orientēties sociālo pakalpojumu un normatīvā regulējuma jautājumos, meklēt nodarbinātības iespējas, plānot brīvo laiku un pilnvērtīgāk iekļauties vietējā sabiedrībā.

Cēsu novada pašvaldības pārstāvji apliecināja, ka šāds pakalpojums būtu nepieciešams arī Cēsu novada iedzīvotājiem. Turpmākajā sadarbībā vēl jānosaka iespējamais pakalpojuma apjoms, mērķgrupa, finansēšanas modelis un pašvaldības pasūtījums.

Nepieciešams risinājums cilvēkiem pēc ārstēšanās slimnīcā

Tikšanās laikā tika pārrunāta arī ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu nepietiekamā pieejamība. Pašvaldību sociālie dienesti regulāri saskaras ar situācijām, kad cilvēku pēc ārstēšanās izraksta no slimnīcas, taču viņa veselības un funkcionālā stāvokļa dēļ atgriešanās iepriekšējā dzīvesvietā nav iespējama. Vienlaikus gaidīšana rindā uz ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu var ilgt vairākus mēnešus vai pat gadus.

Tādēļ tika apspriesta iespēja nākotnē centrā “Vecpiebalga” attīstīt pašvaldības pasūtījumam atbilstošu pakalpojumu, kas noteiktos gadījumos nodrošinātu cilvēkam drošu dzīvesvietu, aprūpi un profesionālu atbalstu pārejas periodā, līdz viņš saņemtu pastāvīgu vietu ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā.

Pirms šāda pakalpojuma ieviešanas nepieciešams izvērtēt juridiskos, finansēšanas, infrastruktūras un personāla nodrošinājuma jautājumus, kā arī vienoties par sadarbības kārtību starp NPVC, pašvaldību, Veselības ministriju un Labklājības ministriju.

Jā saglabā un jāattīsta sociālās aprūpes centrs “Vecpiebalga”

Cēsu novada pašvaldības pārstāvji uzsvēra, ka pašvaldība ir ieinteresēta centra darbības saglabāšanā un attīstībā. Centrs ir nozīmīgs ne tikai Vecpiebalgas un Cēsu novada iedzīvotājiem, bet arī cilvēkiem no citiem Latvijas reģioniem, kuriem nepieciešama ilgstoša sociālā aprūpe un rehabilitācija.

Pašlaik Ilgstošās sociālās aprūpes centrs “Vecpiebalga” sniedz valsts finansētu pakalpojumu 74 pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, invaliditāti un ierobežotām pašaprūpes spējām.

Tikšanās dalībnieki bija vienisprātis, ka, atjaunojot centra teritorijā esošās ēkas un attīstot jaunus pakalpojumus, būtu iespējams efektīvāk izmantot jau esošo infrastruktūru, paplašināt sociālās aprūpes iespējas un nodrošināt nepieciešamo atbalstu lielākam cilvēku skaitam.

Līdz oktobrim plāno noslēgt sadarbības memorandu

NPVC un Cēsu novada pašvaldības pārstāvji vienojās turpināt darbu pie konkrēta sadarbības modeļa izstrādes un līdz 2026. gada oktobrim sagatavot sadarbības memorandu. Memorandā paredzēts noteikt pušu kopīgos mērķus, turpmāk veicamos uzdevumus, iespējamo pašvaldības pasūtījumu, infrastruktūras attīstības virzienus un sadarbību ar Veselības ministriju un Labklājības ministriju. Vienlaikus tiks izvērtētas finansējuma piesaistes iespējas centra dzīvojamās ēkas renovācijai un grupu dzīvokļu izveidei.

Vieta ar senu un nozīmīgu vēsturi

Ilgstošās sociālās aprūpes centrs “Vecpiebalga” atrodas “Greiveros”, vēsturiskās Greiveru skolas ēkā. Novadpētniecības avotos norādīts, ka skola 1874. gadā nodegusi un 1878. gadā atjaunota. Greiveru četrklasīgā pamatskola darbojās līdz 20. gadsimta četrdesmitajiem gadiem, bet Otrā pasaules kara laikā ēkā atradās vācu armijas hospitālis.

1956. gadā ēku pārņēma Veselības aizsardzības ministrija, un vēlāk tajā izveidojās Vecpiebalgas psihoneiroloģiskā slimnīca. 2008. gada decembrī slimnīcu pievienoja toreizējam Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centram, bet no 2009. gada 1. jūlija tā turpina darbu kā Ilgstošās sociālās aprūpes centrs “Vecpiebalga”. Kopš 2024. gada septembra centrs ir Nacionālā psihiskās veselības centra struktūrvienība.

